

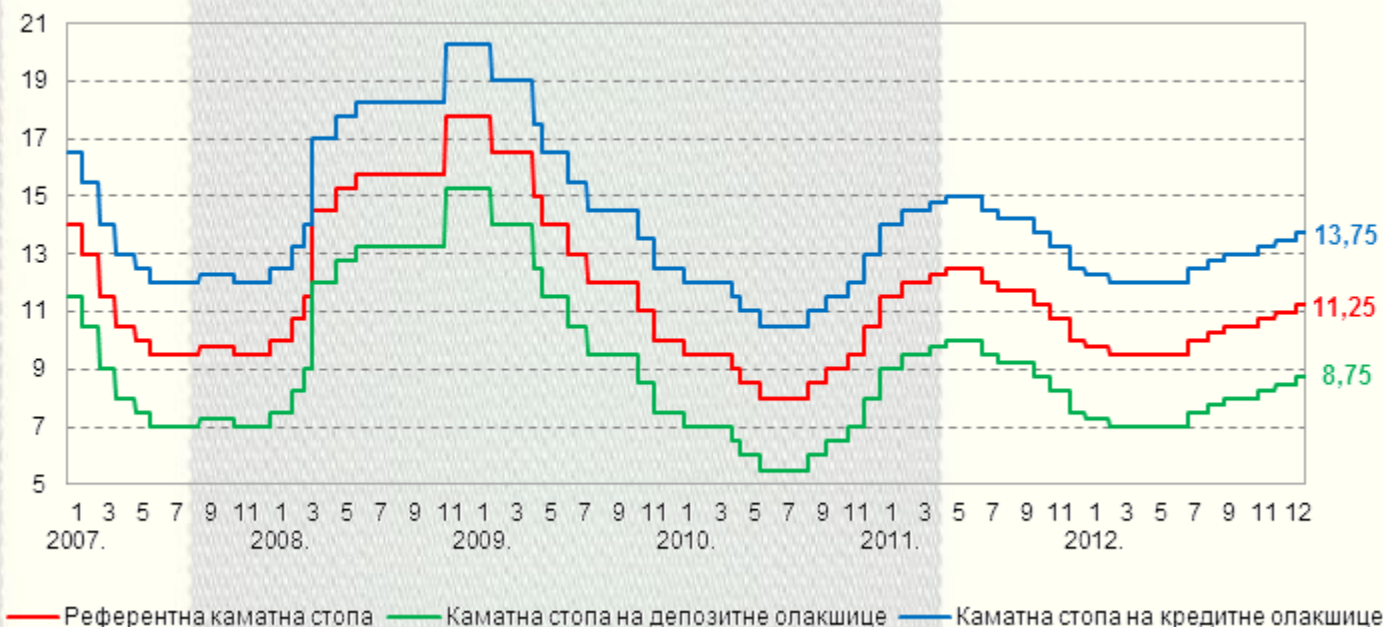

Текућа макроекономска кретања – децембар 2012.

Др Јоргованка Табаковић, гувернер Народне банке Србије
Београд, 24. децембар 2012.

Референтна каматна стопа у децембру повећана на 11,25%

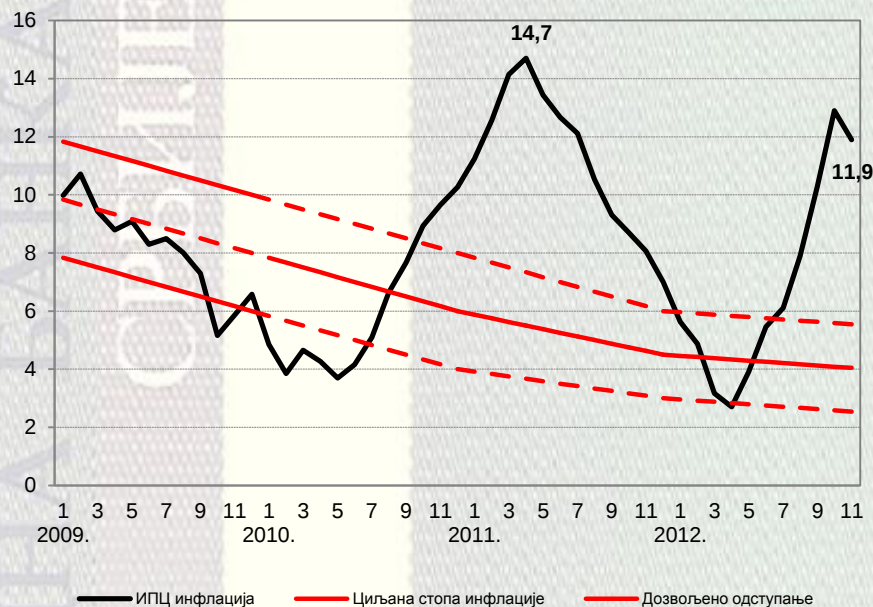
Графикон 1. **Кретање коридора каматних стопа Народне банке Србије**
(дневни подаци, на годишњем нивоу, у %)

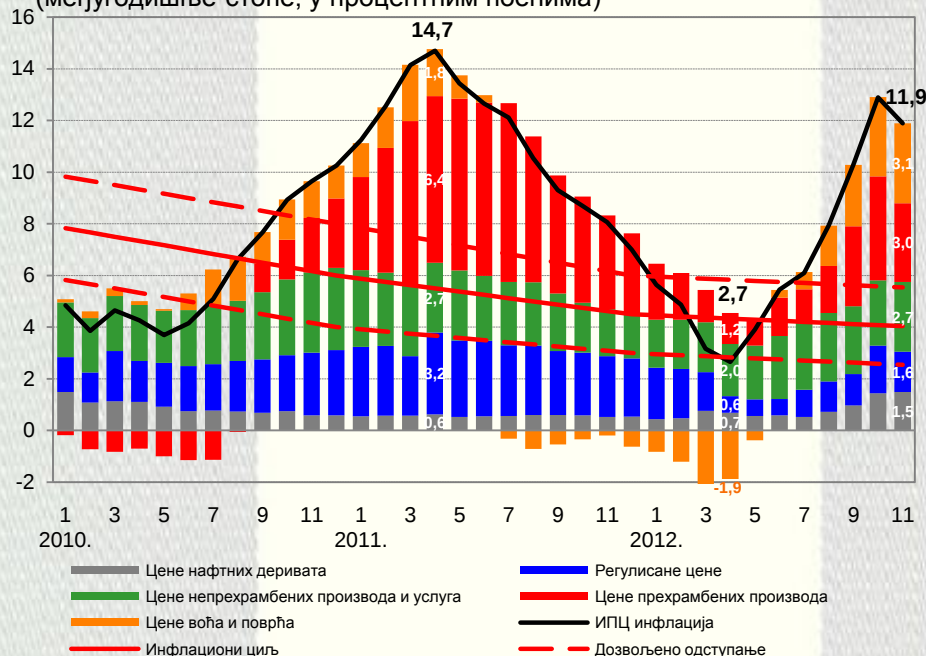
- У складу с пројекцијом Народне банке Србије, међугодишња инфлација је у новембру привремено успорила раст, али је њено кретање и даље изнад горње границе дозвољеног одступања од циља. Предузете мере фискалне консолидације су дале прве ефекте, а пун допринос смањивању инфлације очекује се у наредној години.
- Агрегатна тражња је кључни дезинфлаторни фактор у наредном периоду, док ће у супротном правцу деловати раст цена хране и регулисане цене.
- Према пројекцији Народне банке Србије, међугодишња инфлација ће се вратити у границе циља до краја 2013. године.

Успорен раст међугодишње инфлације у новембру

Графикон 2. Кретање инфлације
(међугодишње стопе, у %)

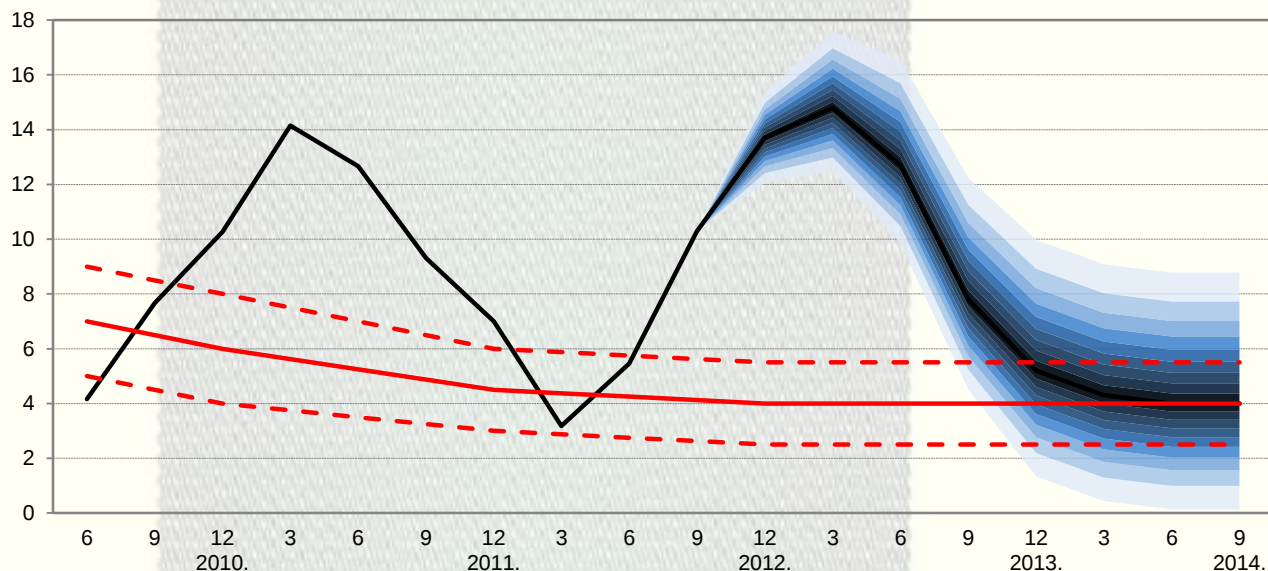
Графикон 3. Доприноси компоненти ИПЦ расту
међугодишње инфлације
(међугодишње стопе, у процентним поенима)

- Међугодишња инфлација је у **новембру** привремено успорила раст и износила **11,9%**. То је пети месец заредом да се нашла изнад горње границе дозвољеног одступања од циља, која за овај месец износи 5,5%.
- Раст међугодишње инфлације од априла до новембра је у највећој мери резултат **раста цена хране** (допринос 6,4 п.п., или 70%). Због раста у последња два месеца, допринос **регулисаних цена** је износио 1,5 п.п. (15,8%).

Очекујемо наставак раста међугодишње инфлације у наредном периоду

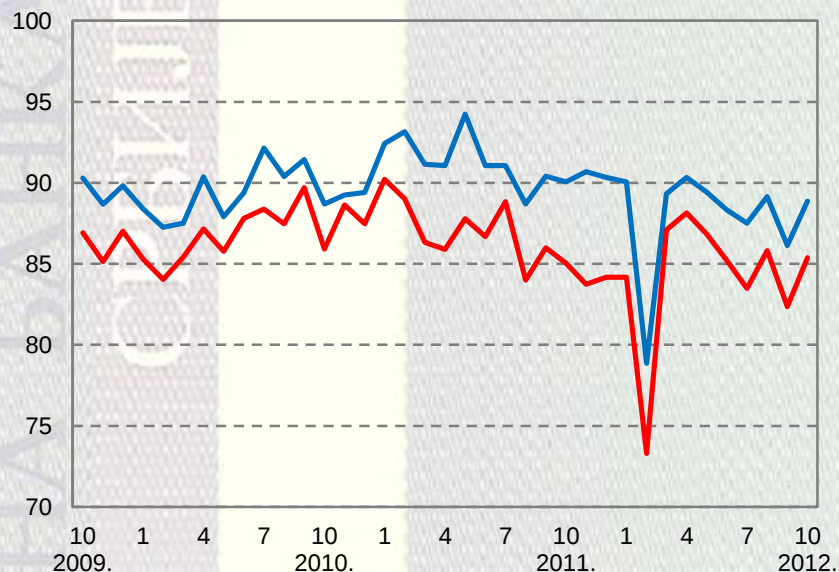
Графикон 4. Средњорочна пројекција инфлације (ИоИ новембар 2012)
(међугодишње стопе, у %)

- Упркос **привременом паду у новембру**, у наредном периоду очекујемо **поновни раст међугодишње инфлације** првенствено као резултат ниске базе и раста регулисаних цена. Очекује се да од другог тромесечја 2013. инфлација почне да пада и да се до краја године врати у границе дозвољеног одступања од циља.
- Неизвесност пројекције тиче се пре свега **кретања цена хране, регулисаних цена**, као и **кретања у међународном окружењу** (светских цена нафте и примарних пољопривредних производа).

Први значајнији ефекти аутомобилске индустрије на производњу и извоз у октобру

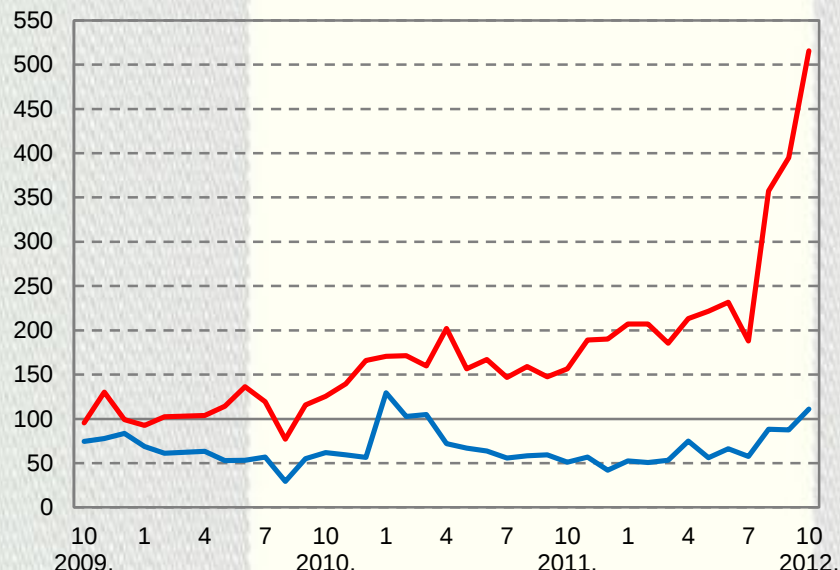
Графикон 5. Кретање индустријске производње (десезонирани подаци, 2008 = 100)

— Индустријска производња — Обрађивачка индустрија

Извор: Републички завод за статистику.

Графикон 6. Производња и извоз моторних возила (десезонирани подаци, 2008 = 100)

— Производња моторних возила — Извоз моторних возила

Извор: Републички завод за статистику.

- Укупна **индустријска производња** је у октобру у односу на претходни месец порасла **3,2% дсз.**, захваљујући расту **праерађивачке индустрије** од **3,7% дсз.**
- Расту прерађивачке индустрије је у највећој мери допринео раст производње деривата нафте, а значајан позитиван допринос дала је и производња моторних возила.
- Производња моторних возила је у октобру забележила раст од 26,7% дсз., док је истовремено извоз моторних возила порастао 30,6% дсз.

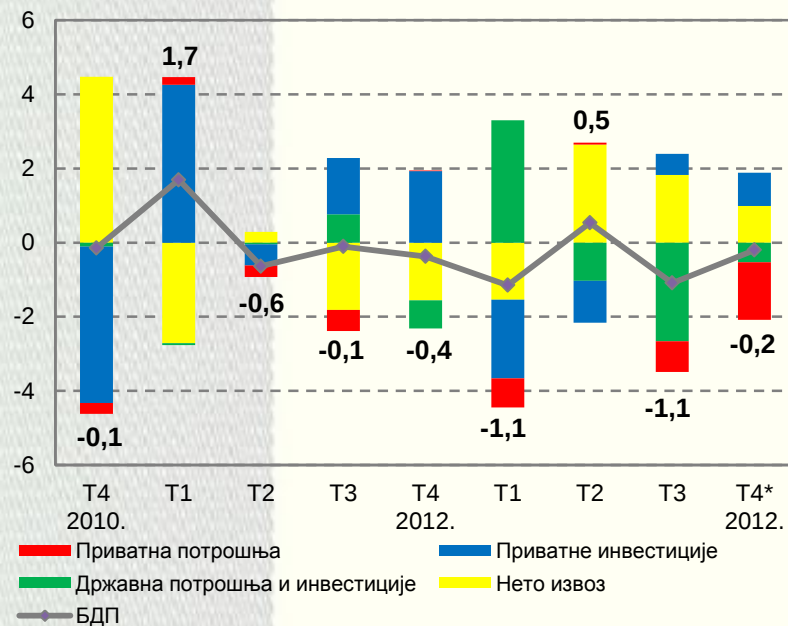
Благ пад економске активности у четвртом тромесечју

Графикон 7. Кретање реалног промета у трговини на мало (десезонирани подаци, 2008 = 100)

Извор: Републички завод за статистику.

Графикон 8. Доприноси тромесечном кретању БДП-а, расходна страна (у процентним поенима)

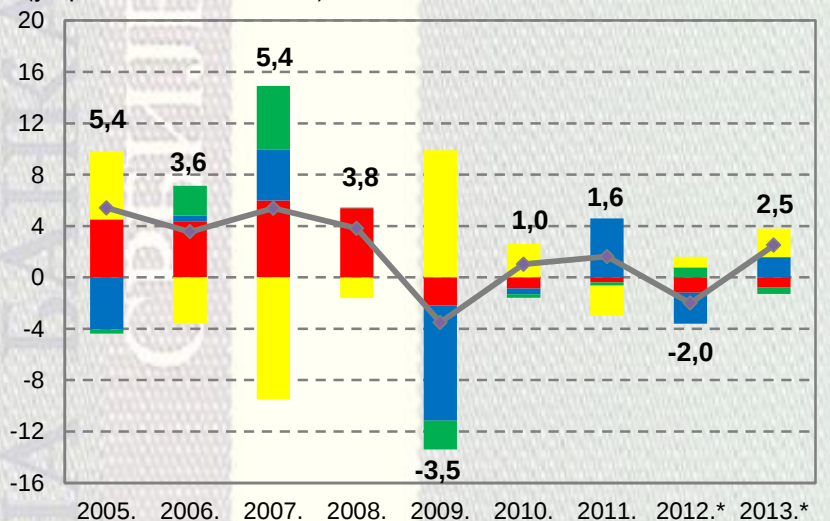

* Процена НБС.

- Процењујемо да ће БДП у четвртом тромесечју забележити благ пад од 0,2% дсз.
- Посматрано с расходне стране, највећи негативан допринос паду БДП-а имаће смањење приватне потрошње, на шта указује оштар пад промета у трговини на мало у октобру (-4,9% дсз.). Негативан допринос даће државна потрошња и државне инвестиције као резултат започетих мера фискалне консолидације.
- С друге стране, процењујемо да ће нето извоз због раста извоза моторних возила позитивно допринети кретању БДП-а у четвртом тромесечју. Позитиван допринос имаће и приватне инвестиције, на шта указује раст увоза опреме у октобру.

Пројекција БДП-а за 2012. и 2013. годину

Графикон 9. Доприноси годишњем расту БДП-а, расходна страна (у процентним поенима)

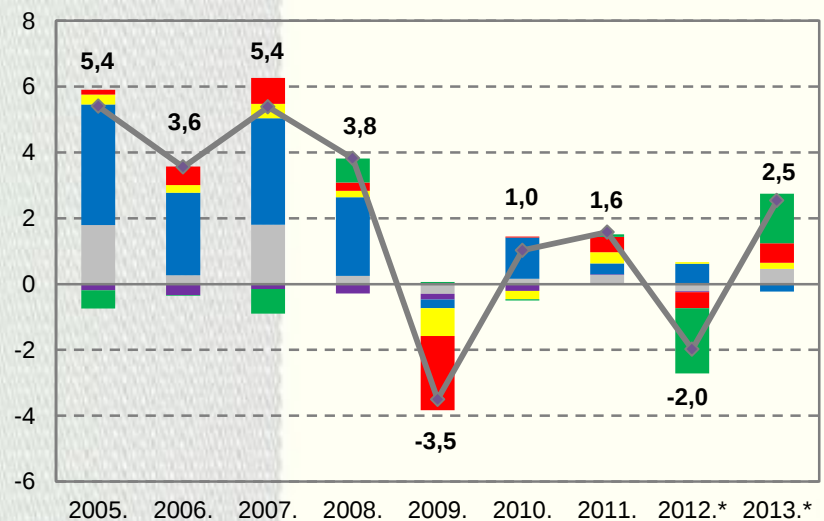

■ Нето извоз
■ Приватне инвестиције
■ Државна потрошња и инвестиције
■ Приватна потрошња
— БДП

* Процена НБС.

- У 2012. очекујемо пад БДП-а од 2,0%. Негативан допринос даће укупне инвестиције и приватна потрошња, док ће позитиван допринос дати нето извоз и државна финална потрошња. Посматрано с производне стране, пад у 2012. у највећој мери ће бити вођен падом пољопривредне производње.
- Према нашим проценама, очекиван раст БДП-а у 2013. од 2,5%, с расходне стране, биће вођен нето извозом (допринос 2,2 п.п.). Негативан допринос даће приватна и финална државне потрошње, док ће приватне, али и државне инвестиције имати позитиван допринос расту. С производне стране, треба очекивати позитиван допринос пољопривредне производње (најмање 1,5 п.п.). У пројекцију је укључен и очекиван допринос аутомобилске индустрије од 1,0 п.п.

Графикон 10. Доприноси годишњем расту БДП-а, производна страна (у процентним поенима)

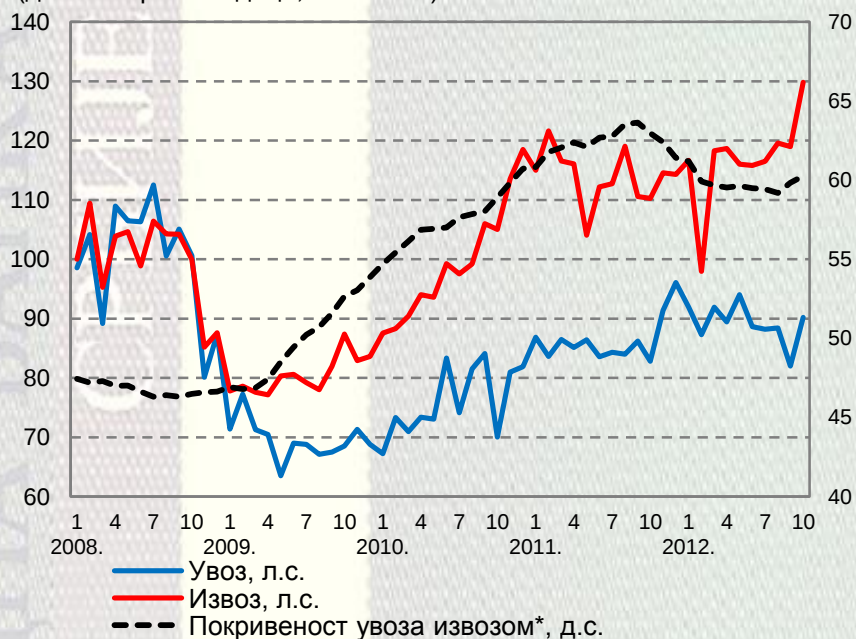
■ Пољопривреда
■ Услуге
■ Индустрија
■ ФИСИМ
■ Грађевинарство
■ Нето порези
— БДП

* Процена НБС.

Извор: Републички завод за статистику.

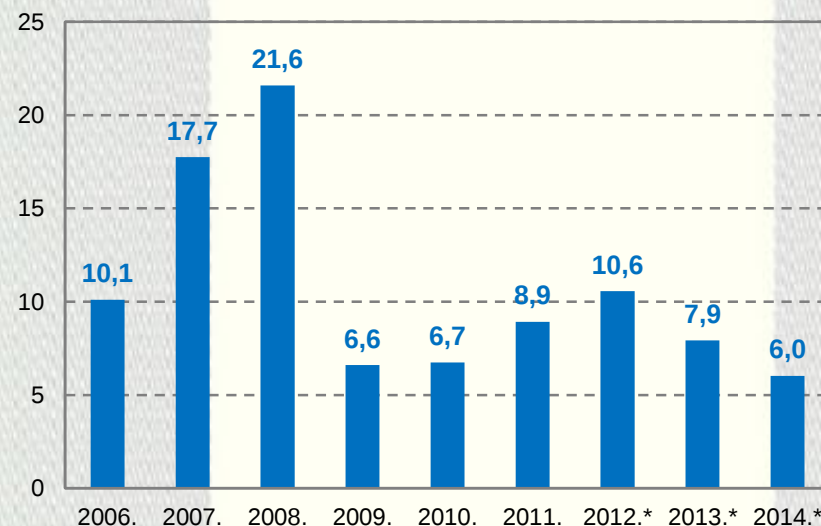
Очекујемо да се смањење дефицита текућег рачуна започето у другом полугодишту 2012. настави у 2013. години

Графикон 11. Робна размена
(десезонирани подаци, 2008=100)

* 12-месечни покретни просеци

Графикон 12. Дефицит текућег рачуна платног биланса
(у % БДП-а)

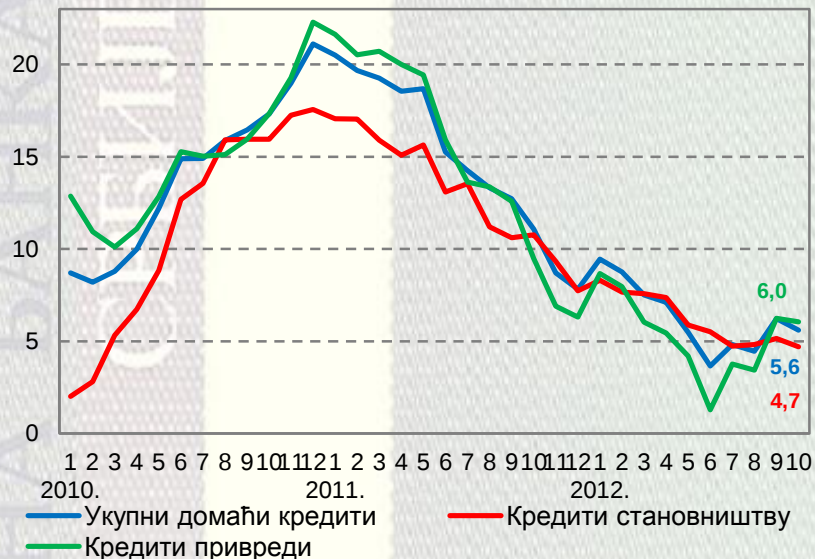

* Процена НБС.

- У октобру је **текући дефицит** смањен (–8% дсз.) упркос повећању трговинског дефицита (12% дсз.), што је последица већег прилива по основу **дознака** (126% дсз.) и ниже отплате камата (–15% дсз.).
- У првој половини 2012. године забележен је висок трговински дефицит, што је последица пре свега веће потрошње државе. У другој половини 2012. приметно је смањење трговинског дефицита због експанзије извоза након реализације **инвестиција у извозно оријентисане секторе, предузетих мера фискалне консолидације** и досадашње **депрецијације динара**.
- Очекивани већи дефицит **текућег рачуна** на нивоу 2012. године (10,6% БДП-а) биће последица **већег трговинског дефицита** из првог полугодишта, **повећане отплате камата** и **нижег овогодишњег нето прилива по основу дознака**.

Убрзање раста кредитне активности

Графикон 13. Реална потраживања банака по кредитима*
(међугодишње стопе раста, у %)

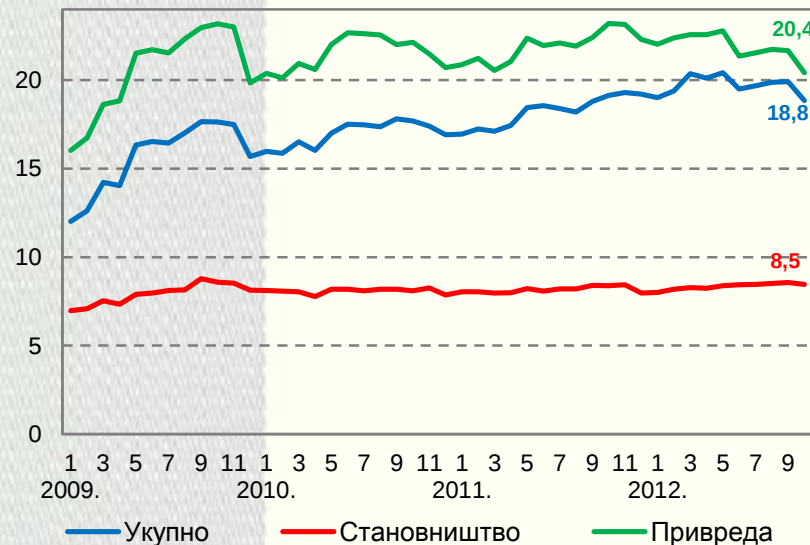

*по искључењу ефеката промене курса.

**прелиминарни подаци

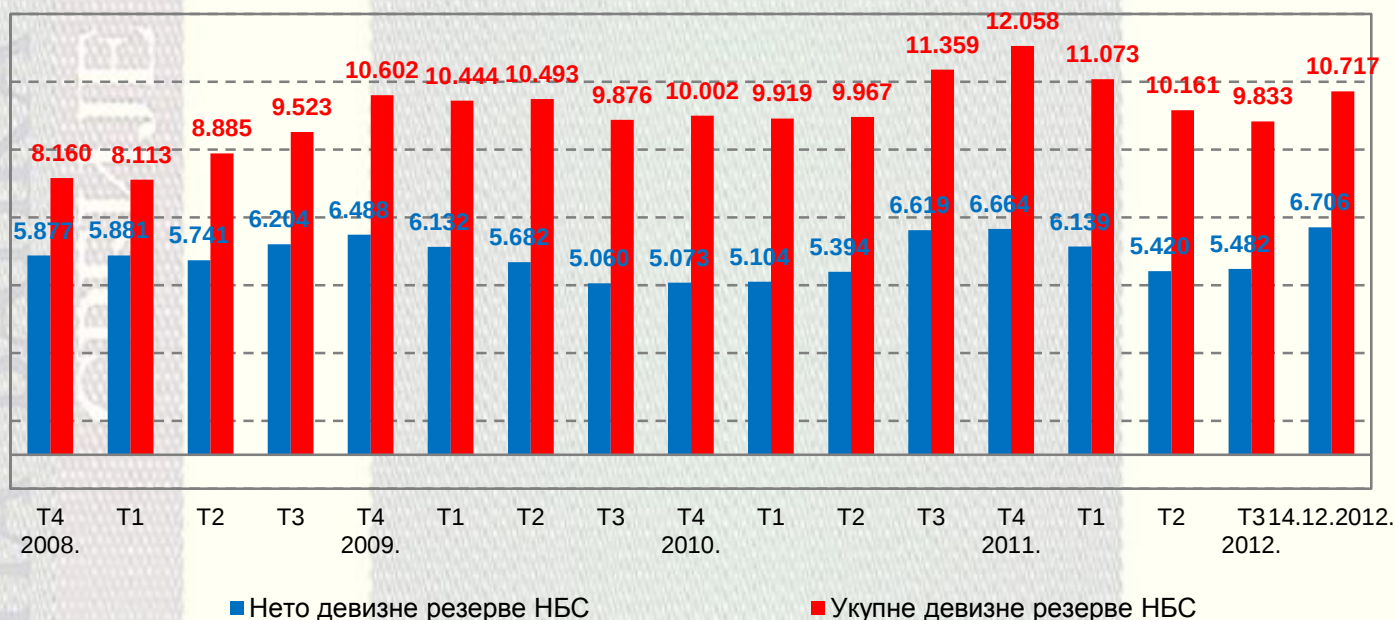
- Након вишемесечног успоравања раста кредитне активности, у септембру је дошло до значајнијег убрзања због одобравања новог пакета субвенционисаних кредита привреди. Тај раст је нешто успорен у октобру.
- У октобру је степен **динаризације** мерен учешћем динарских пласмана **привреди, становништву и држави** у укупним пласманима благо повећан на **34,4%**.
- Учешће **проблематичних кредита** у укупним кредитима (према **брuto** принципу) у октобру је износило **18,8%** (**8,5%** становништву и **20,4%** привреди).

Графикон 14. Учешће ненаплативих потраживања банака у
укупним потраживањима (рачунато према бруто принципу, у %)

Девизне резерве Народне банке Србије на задовољавајућем нивоу

Графикон 15. Кретање девизних резерви
(у млн евра)

Нето девизне резерве

=
девизна актива
 (монетарно злато,
 ефективни страни новац,
 девизна средства НБС на
 рачунима у иностранству и
 хартије од вредности)
минус
девизна пасива
 (кредити ММФ-а, средства
 по основу обавезне
 резерве, остали кредити
 од иностранства)

Минимални износ **нето**
 девизних резерви НБС
 (према ММФ-у) за
 децембар 2012. године:
3,9 млрд евра.

- Девизне резерве Народне банке Србије су 14. децембра 2012. године износиле **10,7 млрд евра** (покривеност око **осам** месеци увоза робе и услуга или **432% М1**) и представља адекватан ниво према критеријумима екстерне ликвидности и изложености финансијском ризику.
- Нето девизне резерве Народне банке Србије износе **6,7 млрд евра**, што задовољава квантитативни критеријум извршења по ММФ-у.
- Повећање девизних резерви током четвртог тромесечја резултат је пре свега успешне продаје **еврообвезница Републике Србије**.

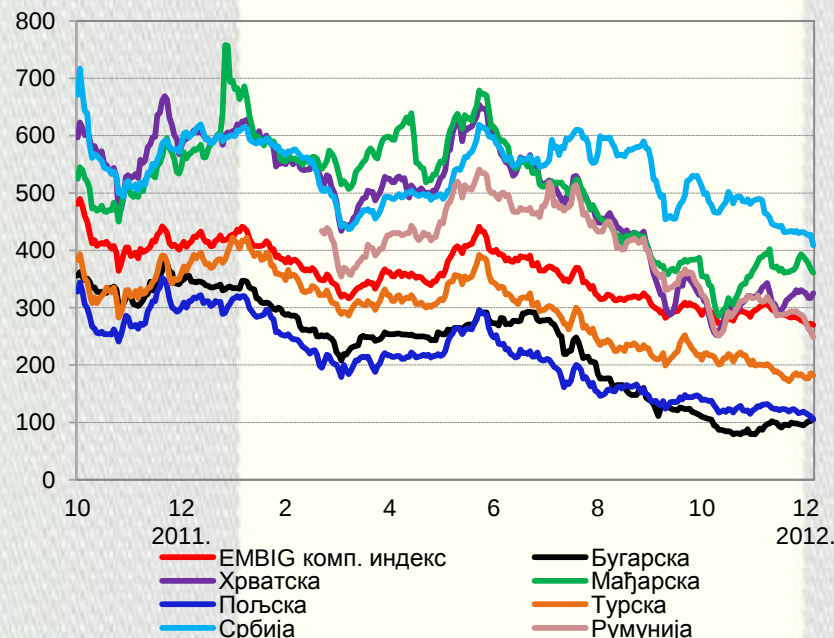
Динар у другој половини године знатно стабилнији

Графикон 16. Кретање курсева одређених националних валута према евра
(31.12. 2010 = 100, раст представља апрецијацију)

*Закључно са 18. децембром.

Графикон 17. EMBI (у базним поенима)

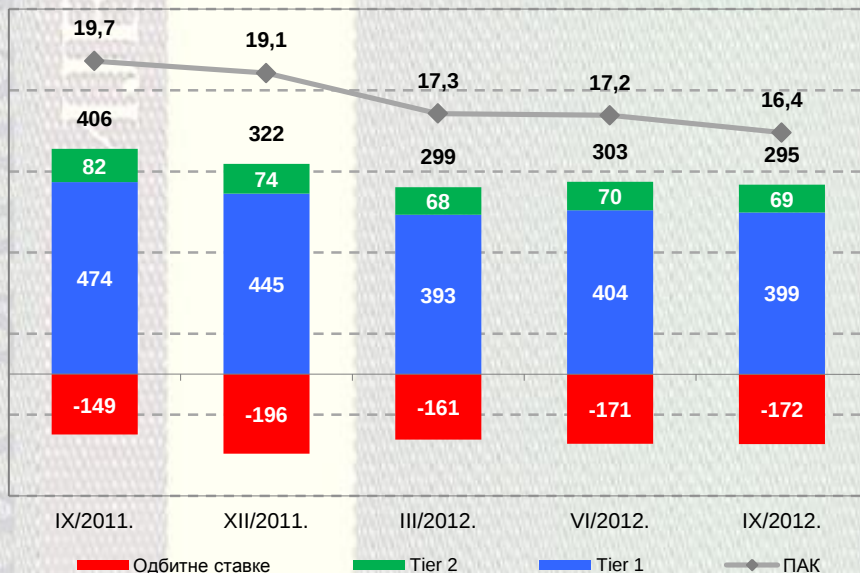
*Закључно са 17. децембром.

- На слабљење динара у првој половини 2012. године утицали су **повећани монетарни ефекти финансирања државе, замрзавање аранжмана с ММФ-ом и мањи прилив страних инвестиција.**
- У другој половини године курс је био знатно стабилнији, чему су највише допринели **пад премије ризика, рестриктивне мере монетарне политике** (референтна каматна стопа и обавезна резерва) и одобравање субвенционисаних кредита привреди.
- Народна банка Србије је у другом полугодишту знатно умањила интервенције на МДТ-у – продала је **59,5 млн евра** и купила **5,0 млн евра**.
- **Пад EMBI** за Србију био је израженији у односу на остале земље у региону након што је Влада објавила програм мера фискалне консолидације у септембру. Премија ризика тренутно износи око **400 б.п.**

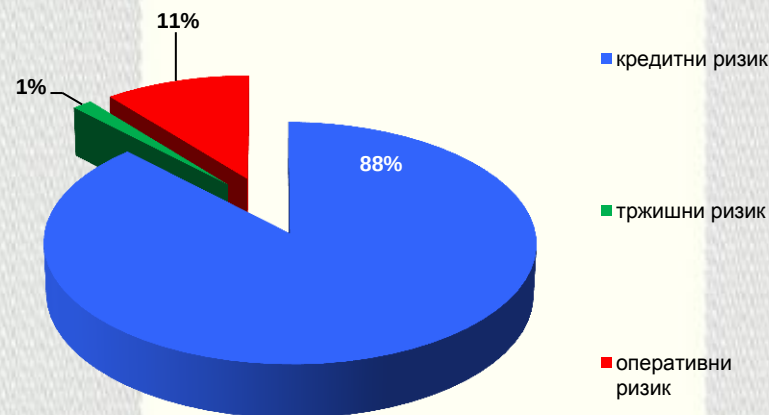
Адекватност капитала банкарског сектора, упркос опадајућем тренду, на задовољавајућем нивоу

Графикон 18. Регулаторни капитал и ПАК*

(У млрд динара, ПАК у процентима)

Графикон 19. Капитални захтеви (септембар 2012)

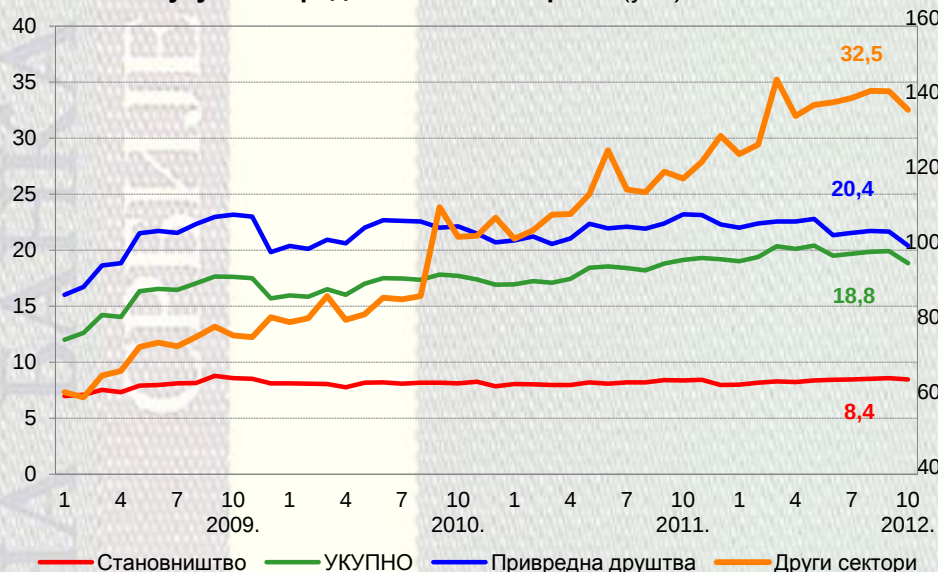

* ПАК = Регулаторни показатељ адекватности капитала

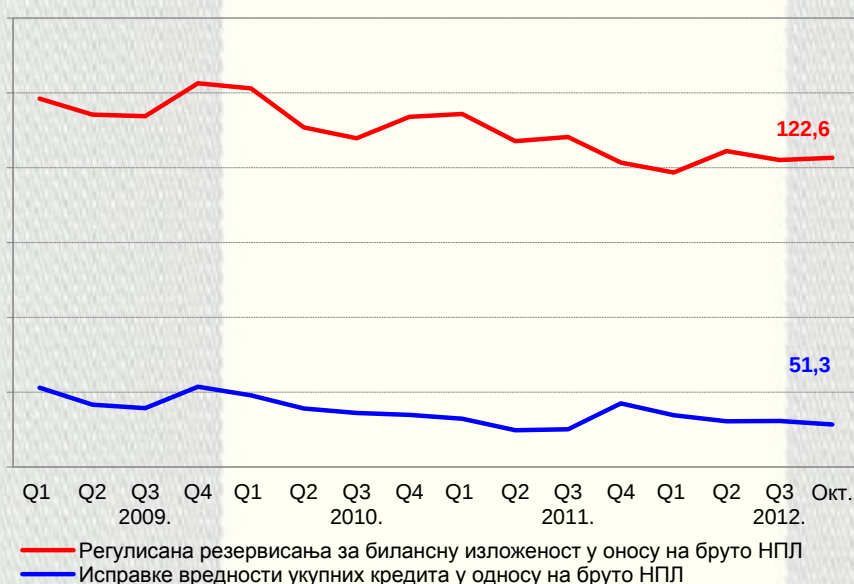
- Показатељ адекватности капитала (ПАК): опадајући тренд настављен је у 2012. години, али је **банкарски сектор и даље адекватно капитализован** (ПАК од 16,4% изнад прописаног лимита од 12% и знатно изнад међународног минимума од 8%).
- Обрачун ПАК-а је до 31. децембра 2011. године био у складу с прописима заснованим на стандардима Базела 1, а након тога у складу с прописима заснованим на **стандардима Базел 2**.
- Нижи ПАК у 2012. години резултат је пре свега повећања потребне резерве за процењене губитке (услед погоршања квалитета кредитног портфолија) и регулаторних усклађивања (прелазне одредбе Одлуке о адекватности капитала банака).
- Структура капиталних захтева показује да је **кредитни ризик далеко најзначајнији**.

Проблематични кредити у порасту, али потенцијални губици у потпуности покривени

Графикон 20. Учешће бруто проблематичних кредита у укупним кредитима по секторима (у %)

Графикон 21. Покриће бруто проблематичних кредита (у %)

- Најзначајнији фактор раста учешћа проблематичних кредита представљају **правна лица над којима је покренут стечај** (укључена у категорију „други сектори“).
- Учешће проблематичних кредита за **сектор привредних друштава** је на високом, али стабилном нивоу.
- Учешће проблематичних кредита за **сектор становништва** је стабилно и знатно испод просека (8,4% у октобру 2012. године).
- Покривеност проблематичних кредита регулаторним резервисањима, иако бележи опадајући тренд од почетка кризе, и даље је на задовољавајућем нивоу (122,6% у октобру 2012. године).
- Исправке вредности укупних кредита (извршене у складу с МСФИ) покривају половину бруто проблематичних кредита (51,3% у октобру 2012. године).

Основни подаци о банкарском сектору

Србија	2008.	2009.	2010.	2011.	Октобар 2012.
Број банака	34	34	33	33	32 *
Број запослених	32.342	31.182	29.887	29.228	28.592
Број организационих делова	2.734	2.635	2.487	2.383	2.244
ННІ индекс билансне активе	627	636	629	664	683
Удео билансне активе страних банака у укупној билансној активи, %	75,3	74,3	73,5	74,1	74,4
Билансна актива (нето), у млн евра	20.056	22.530	24.015	25.324	25.125
Капитал, у млн евра	4.740	4.667	4.720	5.217	5.208
Кредити (брuto), у млн евра	13.071	13.404	15.324	17.204	17.296
од чега бруто проблематични кредити ¹ , у млн евра	1.474	2.103	2.592	3.275	3.260
Показатељ бруто проблематичних кредита, %	11,3	15,7	16,9	19,0	18,8
Депозити, у млн евра	11.565	13.570	14.263	14.584	14.427
Нето резултат пре опорезивања, у млн евра	392	209	241	296**	246***
Показатељ адекватности капитала, %	21,9	21,4	19,9	19,1	16,4****
Показатељ ликвидности	1,8	1,9	2,0	2,2	1,5
Показатељ девизног ризика, %	7,4	3,6	3,9	6,2	3,9
ROA, %	2,08	1,02	1,08	1,23**	1,25***
ROE, %	9,27	4,62	5,37	6,04**	5,99***
Нето каматна маржа ² , %	5,4	5,1	4,6	4,6	4,3

¹ Кредити с доцњом дужом од 90 дана.

² Нето каматна маржа у односу на просечну билансну активу.

* Народна банка Србије одузела је Новој Агробанци дозволу за рад 27. октобра 2012. године.

** Ако би се узела у обзир и Агробанка, нето резултат пре опорезивања износио би 12 млн евра, ROA 0,05%, а ROE 0,24%.

* Ако би се узела у обзир и Развојна банка Војводине, нето резултат пре опорезивања би износио 176 млн евра, ROA 0,88%, а ROE 4,22%.

**** Према последњим расположивим подацима од септембра 2012. године.